

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Enyhítő körülmények.

— június 10.

dr. n-n. Manapság mihelyt egy és ugyanazon egyének nem képesek megállapítani testi-lelki bajukat, ennek okát, szenvedési forrását, célszerűségét avagy célszerűtlenségét, idétlenségét avagy túlértékességét, egyszerűen hisztériának deklarálják, e gyűjtő szóba összefoglalván mindenféle fogalmat, jó és rossz érzést, kellemes és kellemetlen indulatot. De még tovább megyek. A törvényszéki orvopszichológia, az agyszervezetten hystologusai, az emberi test és elme kiváló kutatói még sok-sokféle bajt gyűjtenek össze, a címet adó frázis eléggé ki sem terjeszthető bozontos ponyvája alá. Valamikor hajdan, igazán réges régen — ha valaki gyakori tolvajlasi ösztön indította akaratnyilvánításokban szenvedett, egyszerűen minden tekintet nélkül elzárták oly hűvös helyre, a hol hideg borogatások nélkül is észre tért, — most manusok vagyunk! Isten ments, hogy mindjárt rosszat gondoljunk szerető embertársaink felől, inkább nyilvánítsuk őt kleptomaniakusnak.

De ha az egyik rossz szomszédot nem bántjuk, miért törjünk lándzsát a másik fölött, a kiről kiderítjük, hogy nem is gyújtogatott, hanem csak pyromániában szenved! A harmadiknak igazán vétek volna ártani, hiszen csak eljárt a szája, csuszamlás a nyelve, nem akart ő felebarátjának ártani, csupán logo-

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

M e s e.

Volt egyszer egy asszony
Bűbajos, igéző . . .
Aranyszőke haja
Egy világot érő.
Két szeme két csillag,
Liliom az arca,
A homloka márvány,
Gyöngykláris az ajka; —
Viruló szép rózsza,
Az éden kertjében
Lehetett csak párja
Valamikor régen.

Volt egyszer egy fiu,
Kinek szívét, lelkét
Az asszony szemei
Bilincsekbe verték . . .
Szenvedett, túrt némán,
Szomoruan járt-kelt,
Mintha kilopták vón,
Belőle a lelket.

„Ezt a csokor nefelejtset
Küldte utóljára . . .
S aranyhaju szőke asszony
Könnyet hullat rája.

lingua és grafomániában szenved. Hogy aztán csak azt vettük észre, hogy a lexikon néhány „rossz-akaró“ frázisa és titulusa felesleges, valamennyit mellőzve azt mondjuk, hogy szomszédunk hipokondrius, szomszédnőnk pedig hisztérika.

Feltaláltuk az összes „enyhítő“ körülményeket, megállapítottuk, hogy felebarátaink idegesek, nervozusok, láthatatlan bajban szenvednek, mely lekötő összes érveik kellő funkcióképességét és így nem is büntethetők, társadalmilag el nem ítéltetők. Ahol persze a lexikonbeli kifejezések még ismeretlenek, amely vidék népe még romlatlan, szűzies a divatos szellem kisiklásaitól, ott kevésbé modernül gondolkoznak, hanem ahelyett természetesebb módon kúrálják ki „beteg“ embertársaikat. Valamelyik felvikéki falucskában történt ez az elmondandó eset. X. Y. asszony hosszabb időn át gyanúsított — libalopással. Közmondás szerint addig járt a korsó a — libák után, míg aztán eltört úgy, hogy semmiféle drótos tót nem volt képes többé összefoltozni. Vagyis összeült a kupaktanács és a lehető legjózanobbul ítélte el az asszonyt arra, hogy hátára felkötve a lopott liba, a falu dobosával egyetemben — (mialatt ez egyre dobolt és adta tudtára az eseményt a falu népének) — háromszor végig sétált a falu főutcáján. Nem is lopott azontúl soha egy lúd tojást sem . . . Azok a kis falucskabeliek, tehát nem voltak idegenek. Mivel nem

Csalé ne Kondor!

Irta: Klár István.

A fehérszörű négy tulok lassú tempóba poroszkált a begyepesedett dülő uton. A két első biztos lépéssel ingadozott a kerékvágás fekete nyoma után, míg a két hátulso gyámoltalanabbnak látszott. A gyakorlott szem mindjárt kilátta belőlük a töretlen tinókat. Bambán mentek, inkább lógtak, mint húztak és a két első minden kanyarodásánál leszaladt marjukról a járom. Ilyenkor a tézsla vasalt vége egy-egy kicsit orrbavágta őket, míg a kemény járomta hangos kopogással verődött eimeres növésű tülkeikhez.

A szekér különben egyenletesen haladt. Könnyű vasalású lócsós jármű volt. Olyan tartós falusi munka, zöldre festett farészekkel, fényes feketére szurkolt vasalással. Mindössze a két vastengely volt rajta városi gyári munka. Azok mintha zugolódtak volna is amiért falusi szekér alá kerültek. Nagyokat zördültek, ha a kerék a dülőtra kiérő barázdák kottyanóiba kerültek.

A saroglyában egy köteg maradék széna és egy pár ásó, kapa, mezeimunkához szükséges szerszám

is ismerik e fogalom mibenlétét, enyhítő körülményeket sem voltak képesek mellékelni az esethez.

No már most szeretném azt a fölfordulást látni, mely a logika örök törvényei szerint támadna akkor, ha a társadalom mindenütt és mindig úgy ítélkezne, mint B. falucska. Pedig mily pompás, mesterkéletlen ítélet volt!

— június 9.

A rutén kormánybiztos utja. Kazy József, a rutén kormánybiztos, a hegyvidéken tett körutjáról már Budapestre érkezett s tapasztalatairól részletesen beszámolt a földművelésügyi miniszternek. Javasolja, hogy a hitelszövetkezeti hálózatot lehetőleg kiterjeszték és a szövetkezetek könnyebb és pontos vezetésére újabb könnyelői kurzusokat szervezzenek. Emellett a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztés mellett a baromfityénysztést is fölvetve működési körébe. A tejjgazdaság föllendítése érdekében 12 újut képezet ki a tejkezelésben és a sajtkezelésben. A kormánybiztos a háziipar meghonosítása érdekében is megteremtette a kellő intézkedéseket, amelyeket a bizottság nagy elismeréssel fogadott.

Ünnep után.

— Egy iskola-avatás utóhangjai. —

— június 10.

A Kassán megjelenő Felsővidék című újság legutóbbi megjelenésében a sátoraljai helyi állami polgári fiú- és leányiskola felavatási ünnepéről egy kis megemlékezést olvasunk. Emlékeztést, amely szóról-szóra így szól:

„Nagy ünnepségnek színtere volt Zemplénnérmegye székvárosa a múlt hét elején. Nem épen közönséges dolgok nagygyűlése, ünnepélyesség fújtak föl az intéző körök. Nem akarat nélkül

hányódott. A kabonára fordított eke meg a szekér után csuszott. Fényesre kopott esorosláján játszva csillantak meg a szálló nap végső sugarai, míg az aprókerekű eketaliga süvítő nyirkorgása összefogóan olvadt egybe a tartozó gulyák kolompjainak bugó kongásával.

Az a nyirkorgás különben sem bántó. Az úgy együtt jár a mozgó eketaligával, mint a malommal a zuga, vagy a kenderyüvővel a kelepelés. Annak a két embernek pedig, a kik a szekér bérfaján egymással szemben ültek szinte jól esett, hogy hallottak valami hangot maguk körül. Amióta szekérre ültek egyik sem szólt a másikhoz egy hangot sem. A szántással egyidejűleg félben maradt beszélgetésük is. Éreztük ugyan, hogy adósok egymásnak a szóval, de mindegyik azt várta, hogy a másik szólítsa meg. Még a tekintetükkel is kerülték egymást. Az öregebb a saroglyában hanyódó szerszámokat nézte, a fiatalabb meg az ökröket figyelte. Ez különben néha úgy tett mintha szólni akart volna. Kivette a pipát szájából és erősen nyomogatta benne lejjebb a hamut. De mindig meggondolhatta a dolgot, mert csak a barázdás ökrre kiáltott rá.

használtuk a szót: szintér. Hiszen annyi színészkedés, annyi mű-lelkesség szerepelt e napokon, hogy méltán képzelt az ember magát színházban, ahol a szereplők szavának megfelelő érzemény alig van a szív belsején.

Miről is van hát szó tulajdonképpen? Miért is ünnepelt a város ezeken a napokon?

Az ujhelyi ref. elemi iskola átadta telkét, rozoga épületét, tanítóit az államnak s a volt igazgató vezetése alatt lett a kicsinyes ref. iskolából egy nagy állami iskola. Szükséges volt nagyon, azt mondták. Miért? Volt ref. zsidó, ghat. és rkath. iskolánk azelőtt. A ref. kivéve, mind megvan. Kinek használt hát az állami iskola. Tisztán a református egyháznak. A többinek ártott, vagy legalább ártani akart.

Egy intéző, vezető elemnek régen szálla volt szemében az irgalmas apácák vezetése alatt álló sátoraljai helyi kath. polgári leányiskola. Elhatározták, hogy elpusztítják a föld színéről. Megindult az aknamunka. Kimondták, hogy Sátoraljai város leányait nem lehet egy tisztán kath. intézet vezetése alatt hagyni. Elismerték mindíg, hangoztatták gyakran, hogy az apácák jól tanítanak, pompásul nevelnek, a valóság igazolja, hogy senki ki nem forgattak vallásából, — de . . . két évig tartó, harc következett ezután. Harcoltunk igazainkért a sajtóban, gyűléseken. Megragadtunk minden alkalmat, hogy megoltalmazzuk iskoláinkat. Nem sikerült. Megcsinálták a községi polgári leányiskolát a tanügynek azok a barátai, akik a főgimnáziumnak megszavazott segítségét most nem akarják fizetni, mert a város szegény. Van egy polgári leányiskolánk, melynek 70 százaléka zsidó. De azért kísérlné meg valaki azt mondani, hogy nem a városnak volt szüksége erre az iskolára! . . .

Ezt a két iskolát adta át a város, ezt a két iskolát vette át a miniszter képviselőjében Halász Ferenc osztálytanácsos a múlt hét keddjén.

Bevégeztetett. Hiába harcoltunk,

Csalé ne Kondor! Azzal aztán sem nem rontott, sem nem javított. A Kondor kitanult vén ökor volt. Rá sem hederített a helyén nem való figyelmeztetésre. Haladt egyenletesen tovább, a hogy neki az ő nyugodt ököresze diktálta, a biztos kerékvágás után. Még csak nem is húzott jobban.

Ezalatt elérkeztek a dülő végére, ahol egy keskeny süppedékes földtörmés képezte a hidat az utszéli árkon át. A fiatalabb leszállt a tinókat vezetni, az öregebb meg jobban belefogozott a bérfába, hogy a zökkenést biztosabban egyensúlyozhassa. Aztán, hogy minden különösebb eset nélkül tértek rá a faluba vezető szélesebb utra és a fiu minden szó nélkülült vissza a bérfára, az öreg törte meg a hosszú hallgatást.

Csak nincs valami szememre vetni való Pesta!? Mán az csakugyan nem vágyásom, hogy elszálljon közülünk a békés egyezség. Ami barázdoláskor hagyta el a számat, azt nem rosszból mondtam, hanem éppen csak a te javadra gondoltam. Osztan meg egy kis hanggal sem mondtam valami rosszat arra a jányra. Azt se mondtam, hogy hagyj ott, vagy hogy ne vedd el feleségül. Csak éppen azt mondtam el, amit gondoltam, meg

küzdöttünk ellene, létrehozták. Mi vagyunk a legyőzöttek, ők ünnepelnek. A legyőrt, megalázott igazságnak, a munka bevégeztékor, szabad és jól esik fölkiáltani: nem volt szükség ezekre az iskolákra, kár volt e terheket nyakunkba venni, hisz erre szükségünk nem volt, hisz úgy is majd összerokadunk. Bevégeztett. Számolatok érte!...

Hogy egy új magyar iskola felavatásának ünnepségébe mennyire szép dolog, mennyire dicső tempo az ilyesféle kezelt és hazafiatlan tudósításokkal diszponáns hangot vegyíteni, azt bírálja el a magyar liberális közvélemény. Köztudomásul annyit kötelesegiünk nyilvánosságra hozni, hogy az ilyesféle tudósításokat a Felsővidéknek Sátoraljai helyből küldik és pedig a helybeli függetlenségi és 48-as párt tagjai közül.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A vármegye felvidékén mutatkozó keresethiány enyhítése és a kereset nélkül szűkölködő lakosságnak közúti munkával való folytatása céljából, mint annak idején közöltük is, főispánunk közbenjárására 50,000 (ötvenezer) korona segédelmet adott tárcájából a kereskedelemügyi kir. miniszter Zemplénvármegyének. A homonai és sztrópkai járások főszolgabirái e célba vett közmunkákhoz rendelkezésre álló munkaező összeírását a kir. államépítészeti hivatalnak rendelkezésére bocsátván, felvidékünkön a hvaj-polena-krasznibrodí közút polena-krasznibrodí szakaszán és hvaj-polenai szakaszain külön-külön utbiztosi felügyelet alatt az ut kiépítésének úgy ígás, mint kézi erővel történendő véghez vitelét már megkezdették. A központból gyaralándó felügyelet intézésével a kir. áll. ép. hivatal, az időszaki fizetéseknek a helyszínen teljesítendő kiszolgáltatásával pedig a főszámvévőt bízta meg vármegyénk alispánja.

(Marhalevel-forgalom. Vármegyénk állatkereskedelmi forgalmát s annak életszerűségét jellemzi, hogy a f. évnek elmúlt 5 hónapjában nem kevesebb, mint 63,400 db. u. n. marha-járlat adatott forgalomba a községek előjárói részéről.

(Erdőkezelési régi költséghátralékok leszárolását és a f. hó 25-ig műhatatlanul megtörténendő befejezését az alispán oly irányban rendelte el, hogy az 1893. jun. 1-től az 1899. jul. 1-ig terjedő időre elkészített előírást a járások főszolgabiráinak kiküldötte, akik azután saját nyilvántartásaikból és a községi fizetési ívek

fogják a levonást-t kitölteni és a mutatózó hátralékokat, a folyó késedelmi kamatokkal együttesen, a legszigorúbban behajtani. — A szinnai járásban, mint tudósítónk írja, szó alatti leszámolás a legjobb rendben halad előre.

(Sátoraljai hely város képviselőtestülete ma délután közgyűlést tart, amelynek lefolyásáról lapunk jövő számában hozunk tudósítást.

HIREK.

— Eljegyzés. Klár Andor a Sátoraljai helyi Takarékpénztár tisztviselője Szatmáron eljegyezte Acs Esztella kisasszonyt, Acs Vilmos eperjesi közjegyzőhelyettes leányát.

— Halálozások. Lakatos Gyula pénzügyi számtanácsos, akit néhány nap előtt szélütés ért, e hó 8-án éjjel meghalt. A még csak 48 évet élt mindenki által tisztelt, becsült, szorgalmas tisztviselő, mintaférj, jó apa, és jó barát váratlan halála mindenütt, hol ismerték e kiváló tulajdonságairól, megdöbbenést és őszinte részvétet keltett. Ez a közrészvét enyhítse a bánat súlyától megtört hitvest és gyermekeket. A megboldogult temetése e hó 9-én ment végbe a Kazinczy-utcai halottasház udvaráról. Ott volt felállítva a ravatal, melyen a család, rokonság, pályatársak és barátok ilatozó koszorúitól borított érekeposzó nyugodott. A temetésen ott láttuk városunk urai és női közönségét nagy számban. A pénzügyigazgatóság tagjai Talpakovits Vazul pénzügyigazgató vezetésével testületileg jelentek meg szeretett tisztársuk temetésén. Az egyházi szertartást a ref. énekkar gyászadala kezdte, amely után Fejes István ref. lelkész mondott a koporsó felett megható gyászbeszédet és imát. Ezután a kórus éneke mellett kocsira emelték a koporsót s kikísérték a köztemetőbe, ahol a pap imája után elföldelték. — A család részéről kiadott gyászjelentés a következő: Özevgy Lakatos Gyuláné szül. de-Rivo Ilona mint neje és gyermekei Dezső és Lenke, de-Rivo György mint após, egy a maguk, valamint a többi rokonok nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejthetetlen jó férj, szerető édes apa, vő illetve rokonnak Lakatos Gyula pénzügyi számtanácsosnak f. hó 8-án hajnali 1 óraker életének 48-ik és boldog házasságának 21-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai e hó 9-én d. u. 5 óraker fognak a helybeli köztemetőben örök nyugalomra tétetni. Sátoraljai hely,

1902. jun. hó 8-án. Áldás és béke legyen a korán elhunyt drága hamvai fejen! — Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Vass József ny. m. kir. adópénztárnok, Vass Gyula, Mária férj. Sárpataki Gyuláné, Sárpataki Gyula és fia Győző úgy a maguk, valamint a többi rokonok nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják felejthetetlen testvérök és nagynénjöknek, illetve rokonok Vass Amáliának folyó hó 9-én d. u. 1 óraker életének 65-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 11-én d. u. 4 óraker fognak a gyászszobából a róm. kath. Egyház szertartásai szerint a helybeli köztemetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 12-én reggeli 8 óraker fog a helybeli róm. kath. plébánia templomban az Egke Urának bemutatni. Sátoraljai hely, 1902. junius 9-én. Áldás és béke poraira!

— Párhajozók sorsa. Közöltük annak idején, hogy a sátoraljai helyi törvénytörvény párvialdal vétségéért Arnóthfalvy Emilt hat heti, Szöllősi Sándort pedig öt heti fogházra ítélte. Ezen súlyos ítélet megfelebbeztetvén, a kassai kir. tábla e büntetést másodfoku ítéletével nyolc-nyolc napra leszállította.

— Nyári táncmulatság. A sátoraljai helyi katolikus olvasókör e hó 15-én saját alapítókéjének gyarapítására a régi Nyúl kertben zártkörű táncmulatságot fog rendezni. A rendezőség elnöke Katinszky Geiza, al-elnöke Kovalcsik János titkára Violet Gyula.

— Színészet Kisvárdán. A „Kisvárdai Lapok” legutóbbi számából közöljük az alábbi rigmüst, amely szól a Kisvárdán működött Krémer színtársulat sorsáról, a következőleg:

Színészet pártolás.
— Miket beszélsz te balga csöcselék!
Hogy színházunkba nem jár nép elég,
Hogy nem pártolják a művészetet,
Hogy nem nyulik segélyre két kezod,
Hogy részvétlen vagy legvégső fokig
És nézed, egy jeles trupp hogy bukik...
Pedig hát adnak népsziműveket,
Avagy drámát, ha inkább kedveled.
Ha meg vágyad bohó darabba huz:
Élvezheted, vár uj műsorra husz.
Színész, színésznő mind, de mind remek
S jó publikumért szívök úgy remeg,
Ugy vágnak látni otthonukban itt
Mentől bőkezűbb, több kisvárdait...
— De sajna! hirünk jobb mint minik vagyunk
Alkonyra szállott tündöklő napunk,
Segíteni nem tudunk, sajnálni csak,
És sóhajaink sűrűn hangzanak...
— Édes színész-vér, ritka, drága nép!
Mégváltoznék, oh hidd el, mind e kép
És lenne sorsod, vig, kacagató...
— De hát nálatok nincs elég — trikkó!
Csalán.

— Tűz-halál. Egy család megrendítő csapásáról értesít bodrogközi tudósítónk. Nagy János a Tiszaszabályozó-társulat felügyelőjének 23 éves leánya Anna a petroleum lámpát megtöltötte és mikor megakarta gyújtani, felrobbant. A leány, mikorra észrevették, teljesen összeégett.

— Finevelő intézet (Convictus.) A sátoraljai helyi főgimnáziummal kapcsolatban finevelő intézetet rendezett be a piarista-ház főnöksége. Ezen intézmény a jövő 1902-3. tanévvel folytatólagosan életbe lép. Azon tanulóknak, akiknek neveltetése ezen konviktusban történik, tanárok felügyelete és tanulmányaikban azoknak vezetése mellett megy végbe. Azok a szülők, kik fiaikat pap-tanárok nevelésére és gondozására óhajtják bizni, minden bővebb felvilágosításért forduljanak Horváth Sándor sátoraljai helyi piarista házfőnökhöz, ki készségesen tudósítja a konviktus feltételeiről.

— Nyilvános nyugta. 40 korona, azaz negyven koronáról, mely összeget Zinner Henrik ur és neje kedves leányok házassági frigyének emlékére a sátoraljai helyi árva-ház javára adományozták. Midőn ezen adomány át- vételét hálás köszönet nyilvánítása mellett elismerem és nyugtázom, ma-

radtam Sátoraljai hely, 1902. évi junius hó 9-én. Vass József egyleti pénztárnok.

— A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a természeti szépségekben bővelkedő Magas Tátra olesó meglátogathatása érdekében Bécsben az államvaspálya udvaron és Ferdinánd császár északi vasuton, valamint a magyar királyi államvasutak bécsi városi menetjegyi-irodájában (Kärtnering, Grand Hotel). Továbbá Thos Cook és fia (I. Stefansplatz 2) Schenker és társa (I. Schottenring 3) végül Nagel és Wortmann cég (I. Operngasse) utazási irodáiban oly mérsékelt áru körutazási jegyek adatnak ki, melyek 45 napig érvényesek és Bécs államvaspálya vagy északi pálya udvarról Marchegg — Zsolna — Csorba — Csorbató — Csorba — Poprad — Felka — Kassa, vagy Dobsina — Budapest — Marchegg — Bruckon át Bécsben államvaspálya vagy északi pálya udvar állomásokra gyorsvonaton teendő utazásra jogosítanak. Az utazás Poprad-Felka és Budapest között tetszés szerint Kassán vagy Dobsinán át történhetik. A dobsinai kocsit költségeiről menet-jövetkor önmaga tartozik gondoskodni. Ezen körutazási jegyek május 1-től szeptember hó 30-ig az I osztályban 60 a II. osztályra pedig 40 korona áron adatnak ki.

— Betörő tolvaj. Tegnap éjjel Waller Herman Kazinczy-utcai koreszmájának utcai ablakát ismeretlen tettes betörte s azon keresztül több üveg pálinkát és egy csomó szivart ellopt. A lopás elkövetésével a rendőrség egy tolvaj csavargó fiut gyanusit s most ebben az irányban folyik a nyomozás.

— Nyilvános köszönet. Zinner Henrik, leánya férjhezmenetele alkalmából az első sátoraljai helyi izr. betegsegélyző egyesület javára 40 koronát adományozott, fogadja a nemes szívű adakozó ezuttal is az egyesület nevében hálás köszönetünket. Sátoraljai hely, 1902. junius hó 10-én. Reichard Armin elnök.

— Falusi csendélet. Bekecs községben egyik vasárnapon a falu koreszmájába egybegyűlt a falu ifja-véne táncmulatságra, meg, hogy Bachus ő istenségének áldozatot mutasson be. A legénység egy része olesóbban akarta állattá vedlésének célját elérni, a krumpli gőzével zsibasztotta idegeit. Minél erősebb volt a gőz feszítő-erje, annál nagyobb volt az Orosz fiukban a kötekedési szándék megnyilatkozása. A kiszemelt áldozat Zselenko János, gyári fuvaros volt. A kölcsönös szóbeli inzultusok eredménye a tettelegesség lett. Az Orosz fiuk ugyanis a sötétben hazabandukoló Zselenkó Jánost orozva megtámadták és füttykösökkel úgy eltágták, hogy az orvosi beavatkozást nem nélkülözhetette. Forrt is betegsége alatt benne a bosszúvágy. A terv kivitelére legelőszörűbbnek kinálkozott a hasonló bánásmód. Zselenkóék is többen vannak. A mult vasárnap megők leselkedtek a magyar ember keze ügyébe való szerszámmal: a fokossal. Nem sokáig kellett várniok. A mit sem sejtő főintrikus, Orosz Ferenc utja épen arra vezetett. Megtámadták. Az első csapásra a fülkagylója engedett. Ugy ketté vágták a fokossal, hogy csak a füle cimpáján lógott a fél füle akáresak ha egy gömböstitvel lett volna odaerősítve. A tompa ütések következménye pedig az lett, hogy csak harmad napra kerülhetett a gyári kórházba, hol aztán az orvosi tudománya két félből ismét egészet varrt össze. Ott fekszik különben a kórházban. Zselenkóék egy pár hétig nyugodtan alhatnak.

— A t. gazdaközönség figyelmébe ajánljuk Fejér József, (Kassa Rózsa-u 5) mai ősi-mútrágyára vonatkozó hirdetését, a kinél egyébként mindenféle gazdasági felszerelési és szükségleti cikkek legutányosabban kaphatók.

amit biztosan tudok, hogy ijen legény mint te, kaphatna ojan jányt is, aki hozhatna valamit a házhoz. Teszem azt, mint például, a Veress szomszéd jánya. Azzal aztán mán lehetne valami kicsinységet kezdeni. Nem kéne magadnak járni az eke után mint most. Szógát is tarthatnál, az ökröket is kicserélhetné az ember egy pár jó kancával. Osztán meg, hogy az ember tisztessége vagyunkájával együtt gyarapodik, hát ojan betütudó ember-fajta mint már te is, egy pár esztendő multával még a törvényt is osztogathatnád a faluban.

No hát édes szülém, ha mástul hallottam vóna, amiket most mondott, azt feleltem vóna rá, hogy üres beszéd. Így azonban az a feleletem, hogy nem lehessék tudni semmit. A Veressék jánya nélkül is megtörténhet még az mind. Nekem hál' Istennek munkabíró két kezem van. Az eke után való mászkálást se untam még meg. Erzsi jó jány, dógos jány, oszt szereti a jószágot, hát, ha az Isten nincs ellenemre, így is megszereshetem még a lovat is, meg a földet is.

Osztán meg, legalább nem vehetik majd szememre, hogy a lú az asszonygyal gyütt a házhoz, meg hogy a nyole láné főd az ü jussa. Így a mim mán van az az enyém, a

mihe meg még az Isten segítene azzal sem hozakodhatna senki sem elő. Oszt meg én nem kódulok senki jányától sem jószót magam irányában. Erzsirül tudom, hogy huzodik hozzám, hát megbecsülöm érte. Apám uramtól csak az beszél, hogy Erzsi szegény zsellér ember jánya oszt a rajta valon kívül nem hoz a házhoz semmit.

Puja vagy Pesta! Az az igaz az egészről, vágott vissza az öreg. Nem nyótt még be a fejed lágya. Külömben még, ha valami ojan különös derékség van azon a jányon, hát nem is csudálkoznák anyira a dógodon. De így nem tudom észszel felérni a cselekedetedet. Ojan szép, meg ojan derék mint ü tucat számra akad a környéken. Azt hogy most dógos oszt mégis takaros a maga szegénységében, azt nem lehet eltagadni tüle. De hát a csak ojan zsellér tempó. Szoritva van rá a szegénységtül. Nincs szógálójuk, nincs kinek parancsolgatni, hát muszáj magának elvégezni mindent a házba is, meg a házon kívül is. De, hogy dógos lesz-e nemzetes asszony korában is, a mán más kérdés?!

(Folytatjuk.)

** A Salvini m...
peare vigj...
hóditotta...
akarták e...
szetét, az...
fellendült...
értéke. V...
volt arra...
kiaknázás...
nálni. Ne...
torturáva...
a gondok...
a szatira...
val cso...
alakjai é...
rancos...
forrás...
szórta az...
oly zsen...
uralom...
ságot se...
rikázhatt...
ditott v...
éppen u...
világga...
den raf...
az úr, s...
egymás...
változat...
rolnak...
de néps...
vigjáték...
jeitökte...
sütkéze...
rancoss...
chiok i...
modern...
rozni, e...
ma leg...
mint az...
bíralat...
bukásá...
véssel...
követke...
Henriko...
hatása...
lájának...
tető gy...
férfi u...
uralom...
rül is...
szálat...
mint...
jutott...
szalon...
csuny...
asszo...
fogad...
hogy...
nagy...
gouv...
sajná...
zseni...
és k...
nem...
azt a...
gató...
szici...
nívó...
méb...
hier...
igen...
zoni...
az...
elfo...
val...
ann...
ma...
egy...
érz...
szó...
Val...
nal...
há...
ter...
ba...
a...
si...
ré...
v...
g...
A...
e...

SZINHÁZ.

**** A makrancos hölgy.** Amióta Salvini műsorába vette ezt a Shakespeare vigjátékot és Petruchió-val meghódította még azokat is, akik nem akarták elismerni világraszóló művészetét, azóta a magyar színpadon is fellendült e rég avult vigjáték csillogó értéke. Valóban Shakespeare lángesze volt arra képes, hogy egy motívum kiaknázásából vigjátékot tudjon csinálni. Nem olyat, amelyik a helyzetek torturáival, szalon-szellemkedéssel, de a gondolatok, az ötletek, az igazságok, a szatira, az élc zseniális harmóniájával csoportosuljanak az élet igaz alakjai és karrikaturái körül. A makrancos hölgy-ét is bár egy régebbi forrás után dolgozta fel, de teleszórtta azt a saját korának kritikájával oly zseniális módon, hogy az asszonyuralom akkori dolyfét és a férfi-tunyasságot semmivel jobban fel nem paprikázhatta. Ma persze amikor megfordított világot élünk és ha nincs is éppen úgy, de legalább elhitettük a világgal, hogy a szép asszonyok minden rafinmánya mellett mégis a férfi az úr, ő az akinek asszonyaink akár egymásközi versenyében, akár a változatosság kedvéért de sorra udvarolnak és ha a külszín nem is olyan, de népszerűbb, található lehetne ma az a vigjáték, amely a makrancos vőlegényjeletről és a biztos hódítás szférájában sütkérező lovagokról szól, akiknek makrancosságát, mint amolyan női Petruchiók igyekeznek szép asszonyaink a modern keretek finom szálaival ostromozni, ébreszteni. Am a hős Petruchió ma legfeljebb mint jó szerep érdekes, mint azt a kort jellemző, ostorhegyes bíráló. Katalin pedig a női-uralom bukásának a szelét jelenti, amely kevéssel Shakspeare e műve után be is következett a civilizált világban. A Henrikék uralmára a francia Lajosok hatása nyomán a nő, Pompadour iskolájának finom csipkeszálaire emlékeztető gyöngéd fegyverekkel igyekezik a férfi uralom makrancosságát, a férfi uralom dolyfét megtróni. És oh sikerül is. Mert a női Petruchiók csipkeszálaival fegyverében, hiába több az erő mint a Petruchiók ostorhegyében. Így jutottunk el a mai fővárosi és kisvárosi szalonok színjátékaihoz a szép és csunya, a nagy és kicsiny Pompadour asszonyok uralmához.

A szombati előadást hűvösen fogadta a közönség. Nem tudjuk, hogy a régi stíl okozta-e, vagy nagyobb vágyakozás a Scribek és Legouvék női Petruchiói iránt, tény és sajánlatos tény, hogy dacára *Komjáthy* zseniális megcsinált Petruchiójának és *Komjáthy* pompás Katalinjának, nem értékelték a közönség még csak azt a derék ambíciót sem, hogy az igazgató e rövid időny alatt az igazi klasszicitás oltárára is áldozott egy művészi színvonalú estét.

**** A kaméliás hölgy.** A szerelmében megtisztuló demi-monde, Gauthier Margit, parádés szerepe a nagy, igen nagy drámai művésznőknek is, bizony már csak különös napokon tudja az érdeklődést felkelteni. Nagyon is elfogadhatóan kell megítszani, hogy valamelyest még lebilincselni tudjon, annyira agyonverklizték a párizsi Montmartre-i temető csendes halottjának egykori siránkozásait, a bűnbán gázoló, érzélgős, lágy szívű hatásos színpadi szónoklatait. Dicséretére válják *Groó* Valériának, hogy ez estén dacára annak, hogy kellett lennie mentünk színházba, mindjobban melegebbé tudta tenni az estét. A harmadik felvonásban az öreg Duval-lal való jelenetében a sziveket erősen meg tudta fogni, a sírása igaz, őszinte volt, a szenvedése részvétet keltő. Amíg az első két felvonás fogyatékosai értéktelemebbé tették, úgy az utolsó három valósággal nagy sikere vitte szép alakítását. A hogyan a leveleket olvassa, a II-ik és IV-ik felvonásban, meglátszott rajta a Duse hatása, de ez nem hiba, mert több önállóság mellett elfér egy-két szépen csinált kópia is. A toilettejei megint lényesek voltak, Tapsot sokat ka-

pott, amit a hatás kivitele körül, *Odry* Duval-jával együtt vivhatott ki. Erőteljes és nemes, gyöngéd és határozott volt ez a Duval mint ahogyan az egyes helyzetekben a szerep megkívánja. Nagyon szépen beszélt az öreg Duval nevében *Bartha* István.

**** Komlóssy Emma jutalomjátéka.** A pénteken ért baleset után az ünnepektől primadonna már annyira felépült, hogy ma este fellép a *Pillaugó kisasszony*-ban. Holnap este pedig az idény méltó befejezésül *Komlóssy* Emma jutalomjátékát fogja a közönség ünnepelni. Kétszeresen fokozott lelkesedéssel, hogy kisebb balesetéből minden veszély nélkül menekült és hogy alkalmunk nyílhat a művésze iránt érzett hódolatot spontán megnyilatkozással bizonyítani. *Lili*-ben, ebben a bájos, poétikus operettben, legpompásabb szerepében bucsuzik most tőlünk ez a legkedvesebb és legigazabb operett-művésznőnk egyike.

IRODALOM.

A forradalmak viharai közt elhervad az erény virága. Angliában a nagy forradalom után csak egy család maradt épen az általános romlottság között, Cromwell családja, a mit még maga nagy ellensége, Clarendon is elismer. Clarendon lord írja: „A gyermekek nem kérték már szüleik áldását, ezek meg nem vesződték gyermekeik nevelésével, hanem reájok bízták, hogy gondoskodjanak magukról, hogy ily is szabaduljanak a költségtől. A fiatal nők minden tartózkodás nélkül jártak nemcsak mindentéle társaságba, hanem korszakokba és nyilvános vendéglőkbe is. A szigorúbb viseletű leányok lázító hitszónokokhoz vagy tisztetekhez mentek férjhez; előkelő családok leányai teológusoknak vagy más alsóbb rendűeknek adták kezüket; a szülői tekintély, a gyermeki alázatosság és engedelmesség megszűnt: mindenki azt tette, mit jónak látott.” — Ennek a kornak és ezen természetellenes viszonyoknak hű leírását találni meg a nagy képes Világtörténet most megjelent 160. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik dr. egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes téblörköttében 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) Sátoraljujhelyben *Lóvy* Adolf könyvkereskedése utján, havi részletfizetésre is.

A vasárnapi újság június 8-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Tompa szobrásnáló. Rimaszombatban 1902 június 4. Költemény Lévy Józseftől. (Tompa Mihály arcképevel). — A Tompa szobor leleplezése (képpel) Markó Miklóstól. — Regénytár: A parasztkirály. Történeti regény. Irta Zsigány Árpád, (Goró Lajos rajzaival). — Efrida. Regény. Angolból (képpel). — Lanty Foster Tévedése. Elbeszélés. Irta Bret Harte (képpel). — Özv. báró Bánffy Dánielnek (arcképpel). — Tompa Mihály két kiadatlan levele. Közli Borsodi József. — La Martinique (eredeti képpel) Mar-tinique szigetéről). Báró Podmaniczky Gyulától. — A magyar delegáció üléseiből. (Pillanat-fényképek után készült képpel) Siklóssy Lászlótól. — A gödöllői méhészeti gazdaság megnyitása (képpel). — A Petőfi-Társaság brassói gyűlésén fölolvastott költemények Albert M. szász költőtől; költemények alszik. Fordította Telekes Béla; Dalok. Fordította Baróti Lajos. — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyvedévre négy korona. Politikai Új-donságok-kal és Világkrónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.)

Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2. kor 40 fillér.

TANÜGY.

Reflexiók a tanítás és nevelés köréből.

Irta: dr. Klein Simon.

III.

— Szemléltető oktatás. — Egyszerű falusi parasztasszony remek példája a gyermeknevelés terén.

Legutóbbi időben azonban megtörtént az a hallatlan eset, hogy a diákok rendkívül megőrültek egy miniszteri rendeletnek, amely meghagyja az iskolák vezetőinek, hogy nagy súlyt fektessenek a szemléltető oktatásra és a növendékeknek lehetőleg mindent a természetben mutassanak be. Most tehát a diákok gyakrabban fognak kirándulni a szabadba, ahol szaktanárok tartandának magyarázatokat. Szerény véleményem szerint e rendszert az elemi iskolákban is meg kellene honosítani, miután ily módon a nevelési rendszer zig-zugos bogarai is könnyebben csúszhatnának át a ódság pókhálóján és visszamaradna a tiszta, plágizálatlan, mesterkéletlen tudás és mi fő: a tudás igaz, őszinte szeretete. A gyermek egészségére is jótékony hatással volna. Már pedig ez a fő: mens sana in corpore sano; gyenge, vézna, beteges testben gyenge, rothadt, semmitsem ér a lélek. Mindenesetre a gyermek szülőinek is, ha t. i. ezek intelligensek, nagyobb súlyt kellene fordítani gyermekük nevelésére akkor is, ha kitűnő tanerő kezében van magzatuk. Sajnos, számos szülő elmulasztja azt. Pedig ott, ahol a nő Sully Prudhomme nézete szerint egy teljesen megfelelő, összeálló fél, semmiben sem marad mögötte a férfinak — a gyermek jövője is biztosabb. Ad vocem: nő! E szakaszról meg kell egy kissé állapotnunk.

Amidőn nőről van szó, előveszi az ember mindig a jobbik esztét, hogy róla gondolkozhassék. A nőemancipáció korszakában pedig, amidőn Wlassics miniszter rendeletéből a nők is ki vehetik részüket a jog és kötelesség egyenlő halmazából, kitűnő munkatársakat nyerünk bennük.

Már oly nagy filosofusok, mint Confucius, Buddha, Cato, Szent-Tamás és Schopenhauer mondták, hogy fizikai, erkölcsi és észbeli szempontból okvetlenül a legelőkeltebbek fokra fog emelkedni. — Ez három oly határozó, amely a nagy emberi Szentháromságot jelenti, három istent egy személyben. És ez a mai modern nő, bármilyen modern, tanítani és nevelni nagy-szerűen tud, oly plasztikus alakba képes eszméit öltöztetni, hogy szinte bámulva látjuk, hogy pld. az ovórákban szinte csodás eredményeket képes felmutatni. Hangja, éneke, szokásai, magatartása, szólásmódja — mind — mind a gyermek által elsajátíttatik, úgy hogy az olyan gyermekkel, amelyik úgy úgy fejtezzem ki magam, megfelelő kiképezést nyert az ovórákban, a tanítónak már vajmi csekély dolga van. De még ott is, ahol a nő nem áll a XX. század műveltségének legmagasabb fokán, képes szigorú, disciplinárius eljárásával csodákat művelni. Ismerek egy egyszerű parasztasszonyt Agh-Csernyón, ahol „procul negotiis” szílvom a levegőt — aki gyermekeit mint-taszerűleg neveli. Az illetők ruháin soha sincs piszkos folt, testtartásuk pedig olyan, mintha már legalább két kurzust töltöttek volna tánciskolában. Szüksége van a tanítói karnak az erélyes nőkre, különösen ha ezek tanítónői szerepet játszanak. Félszáz év bősűsége és a példaszó is csak felében érvényes:

„Quem dii odecunt, praeceptorem fecerunt” — akik az istenek gyűlölnék, tanítóvá avansiroztatják!

— Magánvizsgálat. A sátoraljujhelyi róm. kath. főgimnáziumában a magánvizsgálatok június hó 13-án és 14-én fognak megtartatni, 13-án az írásbeli és 14-én a szóbeli vizsgálat ejtetik meg. Minden magántanuló legkésőbb 13-án reggel 8 órakor jelentkezni tartozik a főgimnázium igazgatósági irodájában.

— A helybeli róm. kath. elemi fiú iskola osztályaiban a nyilvános évvizsgálatok a f. hó 16 és 17-én fognak megtartatni. A következő sorrendben. Június 16-án a délelőtti időben a IV.—VI. osztályban. Ugyan aznap délután a III-ik osztályban. Június 17-én délelőtt a II-ik és délután az I-ső osztályban. Az ünnepélyös hálaadó istentisztelet június hó 21-én fog a Mindenhatóknak bemutatatni. Sátoraljujhely 1902. június 10. Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

* **Meghívó.** A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya a pozsonyi kiállításon részvétel szervezése végett e hó 15-én a vármegyei ház kistermében d. u. 2 órakor ülést tart, melyre dr. Láczy László szakoszt. elnök ur megbízásából a szőlészeti szakosztály t. tagjait tisztelettel meghívom. Sátoraljujhely, 1902. június 10. Berzeviczy Béla e. titkár.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A kassai kereskedelmi és iparkamara a következő közlése kért fel szerkesztőségünket: A közös külügy-miniszter ur közlése szerint az Egyiptomba címzett élelmi cikkeket, nevezetesen apró vadat s hentesárkat tartalmazó postai csomagok tartalma Egyiptomban a vámjelzés hosszadalmassága következtében gyakran élvezhetetlenné válik, még mielőtt a csomag címzettnek kézbesítették. Ennek elejét veendő, az osztrák kereskedelmi miniszter ur utasította a triesti cs. és kir. postahivatalt, hogy az élelmi cikkeket tartalmazó csomagokat külön átadási okmányban bejegyezze és vörös papíron készített „Vivres” felirású jelző-cédulával megragasztott külön kosarakba csomagolva küldje tovább Egyiptomba, mi által e csomagoknak Egyiptomban soronkívül való elvámoltatása biztosíttatik. Az utasítás végrehajtása az említett osztrák postahivatalban Magyarországból eredő csomagoknál néha nehézségekbe ütközött azért, mert a feladók a csomag tartalmát a fennálló postai szabályok ellenére magyar nyelven írják ki a csomaghoz tartozó szállítólevélben és vámnyilatkozatokban. A kassai keresk. és iparkamara felhívja ennél fogva az érdekelteket, hogy az Egyiptomba címzett nemzetközi postai csomagokhoz tartozó okmányokat (szállító levelet és vámnyilatkozatokat) a saját érdekükben okvetlenül francia nyelven állítsák ki.

Új üvegyár Sáros megyében. Pausz Tivadár kassai nagykereskedő a Sáros megyében fekvő volt máriavölgyi üvegyárat üvegyárrá alakítja át, mely a jövő év tavaszán megkezdí működését. Pausz Gyula már évek óta üzembent tart Sáros megyében, Livóhután és Herbarton üvegyárat. Az új máriavölgyi üvegyárat jobb minőségű csiszolt és öblösüveg készítésére rendezik be, a livóhuti gyárat a tulajdonos pedig táblauvegyártásra alakítja át.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

H. K. Igen. A másik ügyben legokosabb az ilyes támadást észre sem venni. Politikus. Tisztára kacsa az egész. Diáknő. A legnagyobb készséggel.

Kiadó tulajdonos: **Éhlert Gyula.**